Poštnina plačana v gotovini. IZHAJA VSAK TOREK, ČETRTEK IN SOBOTO. Cena posamezni številki Din 1·50.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. — Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII. Telefon štev. 552 LJUBLJANA, dne 1. maja 1924. Telefon štev. 552 ŠTEV. 52.

Licejska knjižnica Ljubljana

J. Lovše, dipl. rer. pol.:

Indeksne številke drugod in pri nas.

Po vseh državah so se posebno po vojni pojavile po časopisju in revijah statistike, ki naj bi pokazale, v koliko se je življenje podražilo ali pocenilo. V to svrho so se sestavljale indeksne številke. Vzrok tej statistični delavnosti je bil posebno v Avstriji in Nemčiji dvojen. Prvič je padec valute povzročil tako draginjo, da se je izkazala potreba, to draginjsko valovanje plastično pokazati, drugi motiv računanja indeksnih številk pa je bila zahteva delavskih mas po »pravičnem zaslužku«. Vsled nestabilnosti valute se je menjavala tudi relativna vrednost, t. j. kupna moč zaslužka. To stanje, nevzdržno za delojemalca in delodajalca, so skušali odpraviti na ta način, da so v razmerju gibanja draginjskih številk dvigali tudi mezde. S to tendenco, doseči uporabljivo bazo za odmerjenje zaslužka in delavskih mezd, je v Nemčiji in Avstriji bila sestavljena večina indeksnih številk.

Povsem drug motiv pa imajo angleške in amerikanske indeksne tabele, ki jih priobčujejo »The Economist«, »Down Jones«, »Harvard University« in drugi znanstveni gospodarski instituti, namreč, sestavitev indeksa v splošno gospodarsko - znanstvene svrhe, ki naj bo uporabljiv gospodarski barometer. Posebno »Comitee on Economic Research of Harvard University« (Društvo za gospodarska raziskavanja na univerzi Harvard) skuša na podlagi raziskovanj in študija splošnega gospodarskega položaja v industriji, denarstvu, notranji in zunanji trgovini in pa na podlagi točno notiranih cen agrarnih in industrijskih produktov že v naprej pokazati tendenco gibanja cen in pa nadaljnega razvoja v narodnem gospodarstvu. Razvoj tega študija, ki že v naprej napoveduje konjunkturo ali krizo, je zelo važen v narodno gospodarski znanosti. Velike važnosti je to raziskovanje v času gospodarskih kriz, ker se že v naprej opozarja na grozečo krizo in se celokupno gospodarstvo kolikortoliko obvaruje pretečih izgub. Ta metoda znanstvenega napovedovanja razvoja narodnega gospodarstva se je v Združenih Državah popolnoma obnesla. Podobno gospodarsko izvestiteljsko službo vrši tudi narodno-gospodarska šola na univerzi v Londonu.

Pa ne samo znanstveni instituti, tudi državni uradi točno zasledujejo in zaznamujejo gibanje cen. Angleško trgovsko ministrstvo »Board of Trade« izdaja trgovinski indeks na podlagi v veletrgovini veljajočih cen, upoštevajoč tudi važnost posameznih vrst blaga za angleško narodno gospodarstvo. V Nemčiji izdaja tak veletrgovinski indeks poleg državnega statističnega urada tudi »Frankfurter Zeitung«, ki je eden najbolj zanesljivih in točno izdelanih v srednji Evropi.

Metode za določevanje takega indeksa so precej različne. Ena najenostavnejših je, da se za vsako periodo ugotovi povprečna cena večjemu številu blaga in da te cene seštejemo. Tako dobimo že uporabno številko in v primerjavi z enako odprejšnje dobe vidimo, v koliko so se cene v tej periodi dvignile in eventualno padle. Lahko postavimo prvo dobljeno številko za podlago in v nadaljnjih dobah označimo v odstotkih, v koliko se je indeksna številka dvignila ali padla preko te baze.

Take sorazmerne številke ali pa korigirane po važnosti posameznih navedenih vrst blaga za prehrano ali pa narodno gospodarstvo, priobčujejo statistični uradi vseh držav. Ena zadnjih številk »Prager Tagblatta« prinaša primerjalno tabelo indeksnih številk večine držav Evrope in Amerike, v kateri nam na zelo nazoren način pokaže v prvi sliki, v koliko so se do danes dvignile cene preko svetovne paritete l. 1914., v drugi sliki pa današnjo svetovno pariteto cen, določene na podlagi indeksa Združenih Držav ameriških in v koliko so cene v posameznih državah pod ali nad to linijo.

Statistični in prehranjevalni uradi velikih mest, mezdni oddelki velikih industrijskih in denarnih zavodov zasledujejo točno gibanje cen življenskih potrebščin in na tej podlagi sestavljajo indeksne številke. Te številke ilustrirajo vsakodobno gibanje stroškov preživljanja in služijo zelo dobro za določevanje plač in mezd uslužbencem. Razumljivo je, da igrajo te indeksne številke zelo važno vlogo pri mezdnih bojih.

»Trgovski list« je v številki 27 prinesel članek dr. Ivan Černeta, v katerem je navedena razlika cen živil med julijem 1914 in februarjem 1924 in navaja, da si na podlagi tega vsak sam lahko sestavi indeks svojega »Standard of Life«. Če hočemo sestaviti tak indeks preživljanja, se moramo ozirati tudi na važnost, katero imajo različna živila za našo prehrano in ne moremo staviti v račun n. pr. iste množine krompirja kot pa mesa. V račun moramo pritegniti tudi izdatke za stanovanje, razsvetljavo, kurjavo, obleko in perilo. Da dosežemo kolikor toliko pravilen rezultat, odgovarjajoč faktičnemu konzumu, korigiramo cene z diferencirano množino različnih živil, proračunano za uporabo ali ene osebe, ali pa veččlanske rodbine.

Ker bo gotovo zanimivo, kako so se te draginjske številke razvijale zadnji dve leti v Ljubljani in kako tendenco imajo danes, sem poskusil, upoštevajoč navedene momente, sestaviti te indeksne številke od 1. januarja 1922 za vsak mesec periodično do danes. Za sestavo sem uporabil od mestnega tržnega urada ugotovljene povprečne cene sledečih jestvin: meso volovsko, telečje in svinjina, mast, kruh, pšenična in koruzna moka, pšenični zdrob, kaša, ješprenj, fižol, leča, riž, testenine, olje, sladkor, jajca, krompir, zelenjava in sadje. Kalkulirali so se tudi izdatki za obleko, čevlje in perilo, stanovanje in stroški za razsvetljavo in kurjavo.

Za izhodišče, od katerega sem računal podraženje, se je vzela indeksna številka od januarja 1922 in postavila enaka 100. Slika bi bila sledeča:

	1922	1923	1924
Januar	100.—	133.75	166.26
Februar	122.42	144.44	163.30
Marec	127.—	148.15	162.62
April	127.83	150.83	162.56
Maj	130.80	164.15	
Junij	128.20	166.67	
Julij	133.23	166.18	
Avgust	130.75	169.06	
September	134.11	157.67	
Oktober	138.23	160.48	
November	127.60	157.—	
December	128.03	160.69	

Iz številk razvidimo, da je draginja dosegla pri nas v avgustu najvišjo točko, ko je bila indeksna številka 169.06. Najlepše pa se nam pokaže draginjsko valovanje na spodnjem diagramu:

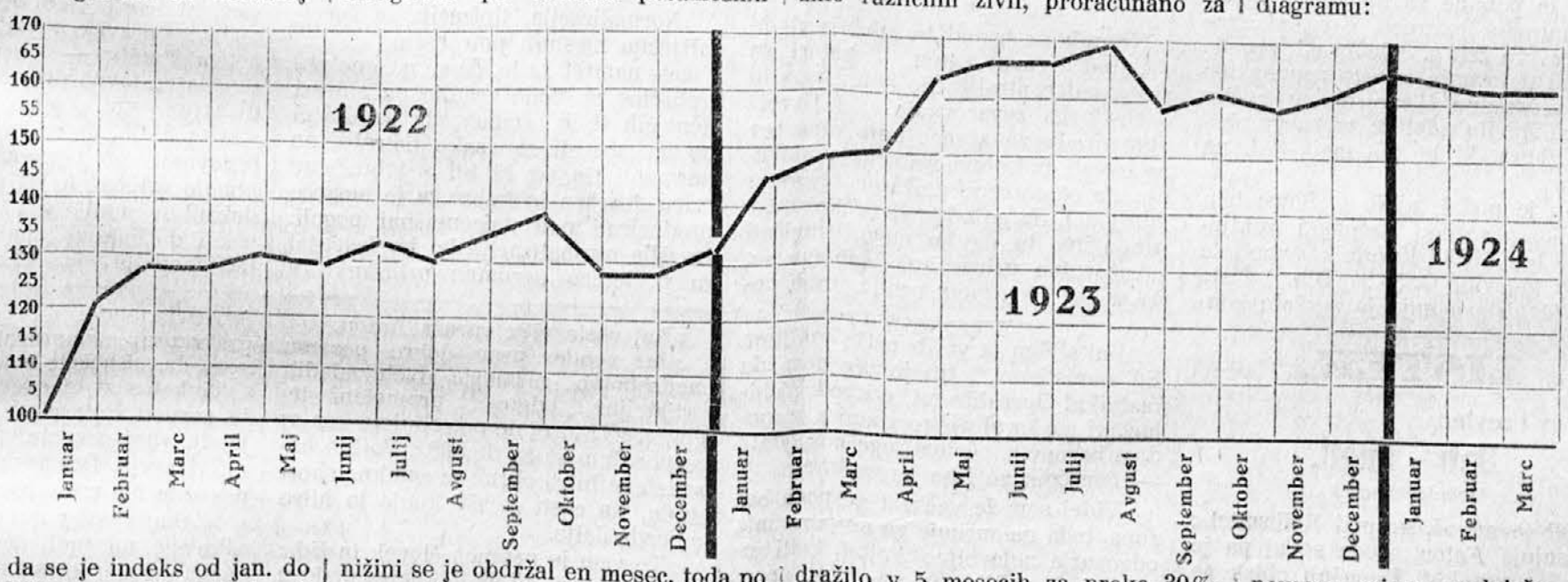

Vidimo, da se je indeks od jan. do okt. 1922 dvigal in padal, toda kazal malo tendence navzgor. Od oktobra do novembra pade za skoro 11%, na tej nižini se je obdržal en mesec, toda po ponesrečenem Plavšičevem valutnem eksperimentu se je dvigal indeks v strmi liniji navzgor. Življenje se je podražilo v 5 mesecih za preko 30%. Stalnejši dvigajoči kurz dinarja pa je tudi dvigajočim cenam postavil mejo, indeks se je ustalil in kaže v l. 1924 povsem mirno padajočo tendenco. Upajmo, da lahko to pozdravimo kot znamenje obrata na bolje in boljše bodočnosti našega gospodarstva.

Občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani.

V ponedeljek, dne 28. aprila t. l. se je vršil v »Kazini« občni zbor Gremija trgovcev v Ljubljani. Gremialni načelnik g. Fran Stupica je konstatiral sklepčnost, otvoril občni zbor ter pozdravil navzoče, med njimi zastopnika oddelka ministrstva trgovine in industrije gosp. Mramorja, obrtnega referenta ljubljanskega magistrata komisarja gosp. dr. Kodreta, zastopnike Trgovske in obrtniške zbornice gg. dr. Frana Windischerja, Mohoriča, dr. Plessa, dr. Pretnarja, zastopnika Zveze trgovskih gremijev in zadrug gg. Iv. Jelačina ml. in Zebala, zastopnika Pomočniškega zbora gg. Toryja in Urbančiča, zastopnika gremialne šole gosp. Gruma in Legata ter slednjič poročevalce časopisja.

Po pozdravu se je gremialni načelnik še pred prehodom na dnevni red spomnil v prošlem letu umrlih članov Frana Lukiča, Josipa Perdana, Josipa Sterleta, Leopolda Simončiča, Antona Ipavca, Rajmunda Ranzingerja, A. Jesenka, Marije Brezovarjeve, Marije Bernatovičeve, Ivana Krejčija, Ludovika Dolenca, Ivana Adamiča, Alberta Derganca ter pripadnikov Bogomila Kajzla in Zinke Cerarjeve. Gremij jim ohrani časten spomin!

Overovateljem zapisnika se imenujeta g. Medic in g. Skaberne.

V daljšem izcrpnem govoru je nato načelnik g. Fran Stupica orisal razvoj poslov v preteklem letu, pri čemer se je dotaknil vseh važnejših dogodkov, ki so vplivali na gospodarski položaj, osobito na razvoj naše trgovine. Govoril je o jadranskem vprašanju, o obširni akciji, ki jo je tozadevno pokrenil Gremij, omenil je trgovinska pogajanja in važnejše dogodke, ki so imeli vpliv na valovanje naše valute. V prometnem oziru imamo zaznamovati poboljšanje, ker se direktni promet z državami sosednicami vzpostavlja, kar daje upanje, da pridemo skoro v popolnoma urejene razmere. Osobite važnosti je podržavljenje Južne železnice, ki se je izvršilo dne 1. septembra pr. l., s čimer smo prišli do enotnega prometnega vodstva v Sloveniji.

Posebne važnosti je ustanovitev ljubljanske blagovne in efektne borze. Gremij se je zavzel za to, da se čimpreje dovoli tudi borza za devize in valute. V svojem nadaljnjem govoru je poudarjal važnost, ki jo ima dobro in smotreno vodeno stanovsko glasilo za interese trgovstva ter pozival na naročbo »Trgovskega Lista«.

Gremij je podvzel vse potrebne korake, da se ne izvrši nameravana

premestitev carinarnice v prostore skladišča Balkan. Gremij bo to svojo akcijo nadaljeval v prepričanju, da bo Generalna direkcija carin upoštevala tehtne razloge, katere navaja trgovstvo proti premestitvi, in da se bo našel drug ugodnejši izhod.

Gremij je izvršil več akcij v carinskih in davčnih zadevah, ki so imele deloma tudi uspeh. Ob koncu je gosp. načelnik poudarjal važnost, ki jo ima stanovska organizacija pri obrambi stanovskih interesov, ter je pozval, da se vsi trgovci oklenejo svoje organizacije, ker bo le tako zajamčeno uspešno delovanje.

Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora se je opustilo.

Gremialni tajnik g. Alojzij Šmuc je podal nato obsežno poročilo o delovanju gremija v letu 1923. Ker je poročilo, ki obsega vse važnejše akcije gremija, znatnega interesa za vse trgvstvo, ga bomo priobčevali v naslednjih številkah celotno.

Poročilo tajnika gosp. Šmuca se je vzelo z odobravanjem na znanje.

Načelnik Zveze trgovskih gremijev in zadrug v Ljubljani g. Ivan Jelačin ml. je pozdravil občni zbor v imenu Zveze ter je v izbranih besedah govoril o najaktualnejših gospodarskih vprašanjih. Težave, ki se stavljajo trgovstvu na vseh potih, so izpodrinile že večino nepoklicanih elementov, ki so se vrinili v trgovstvo med vojno. V tem oziru je prišlo trgovstvo na boljšc pot, toda bodočnost je odvisna od letine in zato mora biti vsakdo zelo oprezen. Bodimo previdni in pripravljeni na eventuelne težkoče, osobito je treba vpoštevati dve zelo važni postavki: obrestno mero in davke, ki so v zadnjem času gorostasno zrastli in ki ovirajo vsak razmah naše trgovine. Govoril je nato o davčnih konferencah in o intervenciji, ki jo je napravil skupno s podpredsednikom Trgovske in obrtniške zbornice gosp. Ogrinom pri delegatu ministra financ g. dr. Šavniku. Grajal je nato brezobzirno pisanje »Der Morgena«, »Politike« in »Zagreber Tagblatta« z ozirom na neutemeljene vesti, ki so jih razširjali omenjeni listi v zadnjem času. Proti takemu poskusu pavšalnega sumničenja, ki more imeti nedogledne posledice za celokupno trgovstvo, je odločno protestirati! Zagrebški kongres je dal mnogo inicijative in pobude za nadaljnjo borbo za stanovske interese, Koncem svojega govora želi g. Jelačin ml. gremialnemu delovanju mnogo uspeha ter vabi gremialne člane, da se v čim večjem številu udeleže zveznega občnega zbora, ki bo 25. maja t. l. na Bledu.

Nato je podal tajnik g. Šmuc blagajniško poročilo: Računski zaključek za leto 1923 izkazuje koncem leta stanje gotovine 1856.99 Din. Čisto premoženjsko stanje je znašalo koncem leta 81.222.15 Din. Proračun za leto 1924. izkazuje potrebščin v iznosu 176.350 Din, ki se krijejo z dohodki v iznosu 92.625 Din. Kriti bo primanjkljaj z gremialnimi dokladami. Glede zadnjih se je po daljši debati sklenilo, da ostane isti način pobiranja, kakor v preteklem letu.

Sklenile so se nato sledeče izpremembe gremialnih pravil: sprejemnina za vajence se je povišala od 10 na 25 dinarjev letno, šolnina za vajence od 50 na 250 Din, oprostnina od 10 na 25 Din, inkorporacijska pristojbina, ki jo mora plačati vsak novi član pri vstopu v Gremij, se zviša po strokah od 200 do 5.000 Din.

G. Zebal je predlagal, da se naj pristojbine za inozemstvo določijo na 500% više, kar se je soglasno sprejelo.

Glede vzgoje vajencev se je vršila zelo živahna debata. Zastopniki pomočniškega zbora g. Tory in Urbančič sta predlagala, da se mora času primerno dovoliti dostop v trgovsko stroko samo onim vajencem, ki so dosegli gotovo stopnjo predizobrazbe. Zahteva se naj najmanj štiri razrede srednje šole. V debato sta posegla zastopnika gremialne šole g. Grum in Legat ter g. Jelačin. Prevladalo je mnenje, da je sprejemanje vajencev, ki nimajo zadostne predizobrazbe, za razvoj trgovine škodljivo in da je treba danes od trgovskega vajenca zahtevati večje predizobrazbe. Sprejel se je predlog g. Kavčiča, da se naj ne sprejme vajenca v službo ako ni dovršil 15. leta in nima predizobrazbe, ki bi odgovarjala triletni srednji šoli. Učna doba se naj določi na tri leta. O tem sklepu in o formalnostih za izvršitev sklepa, naj razpravlja gremialni odbor v sporazumu z gremialnim učiteljstvom.

Pri slučajnostih se je sprejeta resolucija, v kateri se zahteva, da se gremij ponovno obrne na finančno delegacijo v Ljubljani in ji ponovno predoči potrebo zopetne uvedbe plačilnih nalogov s pristavkom, da se ne bo odjenjalo od te upravičene zahteve, dokler se oblastvo, ki je povzročilo odpravo, ne primora, da pride trgovstvo znova do prejšnjih pravic. Nadalje se je sprejelo resolucijo, v kateri se najenergičneje protestira proti nameri Generalne direkcije carin v Beogradu, ki hoče premestiti glavno carinarnico iz dosedanjih prostorov v skladišče tvrdke »Balkan«.

Sklenila se je tudi resolucija glede socialnega zavarovanja, v kateri se zahteva decentralizacijo bolniškega in nezgodnega zavarovanja. Pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev je izvesti potrebno reformo poslovanja, da se omogoči znižanje režije na minimum, da se odpusti prekomerno uradništvo in da bo mogoče znižati zavarovalne prispevke. Zahteva se, da se pri Okrožnem uradu uredi poslovanje in uradovanje s strankami, osobito pa z bolniki tako, da ne bo večnih upravičenih pritožb. Zahteva se, da se pokojninski zakon preuredi in razširi na celo državo in na vse nameščence, tako da bodo vse pokrajine in vse panoge enakomerno obremenjene.

Nadalje se je med slučajnostmi tudi sklenilo, da se s 1. majem t. l. odpravi vsako dajanje podpor za društva in korporacije in se v to svrho ljubljansko trgovstvo obveže, da prispeva v ta namen v podporni fond, ki se ustanovi pri Gremiju v Ljubljani, primeren znesek, katerega določi odbor in ki se izterja skupno z doklado. Odbor gremija izvoli poseben podporni odsek, ki se ima sestati vsak mesec enkrat in rešiti došle prošnje za podpore.

Gospod J. Kavčič je nato, govoreč o premestitvi carinarnice v skladiščne prostore »Balkana«, povdarjal, da ni gremij v tej zadevi podvzel zadostne korake za ugodno rešitev tega vprašanja. Mnenja je, da bi se morala v tej zadevi poslati deputacija v Beograd, ker je edino od take intervencije pričakovati pozitiven uspeh. Gremialni načelnik g. Stupica zagovarja načelstvo, češ, da je storilo vse, kar mu je bilo pri danih razmerah mogoče. Načelstvo upa, da se bo upravičenim zahtevam trgovstva vendar ustreglo.

Gospod Zebal poziva nato, da gremij ponovno urgira volitve v Trgovsko in obrtniško zbornico. Končno je še g. Urbančič zahteval naj se določijo prazniki sporazumno s pomočniškim zborom. G. Samec je še zahteval, da se določi glede odpiranja trgovin dne 1. majnika. Sklenilo se je, da bodo ta dan trgovine ves dan odprte.

Nato je gremialni načelnik g. Stupica zaključil občni zbor.

II. kongres češkoslovaških mest.

Meseca septembra t. l. priredi Zveza češkoslovaških mest v Pragi II. kongres češkoslovaških mest in ob tej priliki tudi II. razstavo češkoslovaških mest v okviru praškega velikega sejma, ki se bo vršil od 21. do 28. septembra t. l.

Parola letošnjega kongresa in razstave bo:

»Normalizacija, tipizacija in špecijalizacija mestnih potrebščin.«

Gre namreč za to, da se mestne potrebščine ne bodo gradile po najrazličnejših tipih, ampak, da se določi po mogočnosti za vsako potrebščino normalni tip, ki bi bil v tehničnem oziru dovršen in katerega je mogoče producirati pod najcenejšimi pogoji. Izvršba normalizacije bo imela tedaj za posledico ogromne prihranke v komunalnem gospodarstvu. Delovanje kongresa se bo vršilo v osmih skupinah:

1. gradba mestnih hiš, 2. kanalizacija, 3. vodovodi, 4. elektrizacija, 5. plinarne, 6. komunikacije, 7. čiščenje mest, 8. požarna policija.

Referati so se dodelili najboljšim češkoslovaškim strokovnjakom. Svečana otvoritev kongresa bo dne 21. septembra, nato se bo vršilo v dneh 21., 22. in 23. septembra proučavanje izdelkov, izloženih na razstavi in strokovni sestanki posameznih skupin. Dne 24. septembra se vrši velik skupni sestanek, na katerem bodo referenti predlagali resolucije. Želeti bi bilo, da se tega kongresa udeležijo tudi jugoslovanska mesta, ker so problemi, ki se pojavljajo v povojnem komunalnem gospodarstvu v Čehoslovaški, enaki onim, ki se pojavljajo v Jugoslaviji.

—rst.

Vknjižene zastavne pravice v poravnalnem postopanju.

(Glej članek »Zemljiškoknjižne predznambe zastavne pravice v poravnalnem postopanju« in »Razlika med vknjižbami in predznambami zastavnh pravic« v št. 49, odnosno 50 našega lista.)

Vknjižene zastavne pravice delijo seveda pravno usodo ostalih ločitvenih pravic. § 18., 2. odst., poravnalnega reda navaja, da se od dne, ko se je poravnalno postopanje uvedlo, ne sme dovoliti ne vknjižba ne predznamba zastavne pravice na nepremičnine ali druge zemljiškoknjižne dolžnikove pravice, ako ni bila vloga ali prošnja za vknjižbo ali predznambo pri zemljiškoknjižnem oblastvu prejeta pred uvedbo poravnalnega postopanja. Toda s tem zakon ne pove nič novega, temveč hoče le poudariti, da odločuje tudi tukaj dan, ko je predlog za vknjižbo ali predznambo prispel na zemljiškoknjižno oblastvo, ne pa morda dan dovolitve ali izvedbe vknjižbe ali predznambe v zemljiški knjigi. Pač je tu ta posebnost, da se sme dovoliti tudi za pozneje došle vloge alj predloge vknjižba odziroma predznamba, toda le, ako poravnalni upravitelj privoli v to. Praviloma torej po zgoraj obrazloženem poravnalno postopanje ne posega v vknjižene zastavne pravice. V izjemi 1. odstavka § 19. poravnalnega reda so pa zapopadene tudi vknjižene zastavne pravice. Ako se je torej dosegla vknjižba zastavne pravice v kritičnem času in potom izvršbe — takozvana prisilna osnova zastavne pravice —, velja tudi za te vrste vknjižb določilo 1. odstavka § 19., da za primer potrditve poravnave po poravnalnem sodniku nimajo veljave, in da pride vknjiženi dolžnikov upnik v isto vrsto kakor ostali dolžnikovi upniki, ki nimajo ločitvenih pravic.

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

»Bil je nekoč, gospod Rothsattel,« pojasnjuje Anton, »toda sedaj pa je padel v nemilost. Današnji obisk ne velja meni, temveč vam, in zato pazite, da vas ne pregovori do kupčije.«

Zviti kupčevalec je pazno poslušal pogovor obeh gospodov in se nato obrnil k poročniku, rekoč: »Ako hoče imeti gospod baron na svojem posestvu lepega konja - jezdeca, potem vam priporočam, kupite lepo žival.«

»Za vraga, kaj veš ti o mojem posestvu?« reče poročnik; »jaz vendar nimam posestva!«

»Ali poznate gospoda poročnika natančneje?« vpraša Anton.

»Kako bi ga ne poznal?« odgovarja Tinkeles. »On je vendar gospodar velikega posestva v vaši deželi in pred kratkim je postavil tovarno za izdelovanje sladkorja in živalske krme.«

»Gotovo misli na vašega očeta,« se obrne Anton k poročniku. »Tinkeles ima namreč svoje kupčijske zveze tudi v našem okraju in pogosto se zadržuje po mesec dni pri nas.«

»Kaj slišim iz vaših ust!« vzklikne žid zamišljeno. »On je oče gospoda častnika! Oprostite mi, gospod Wohlfart, vi ste torej dobro znani z gospodom baronom, očetom tega gospoda!« — Poročnik se tiho nasmehne.

»Videl sem že večkrat gospoda barona, toda natančneje ga ne poznam,« odgovarja nejevoljno Anton, kajti jezilo ga je vsiljivo in nadležno vpraševanje Tinkelesovo.

»Oprostite,« nadaljuje žid, »smem vprašati, gospod Wohlfart, ali je gospod častnik vaš dober in odkrit prijatelj —?«

»Kaj vam to mar, Tinkeles?« vpraša jezno Anton in pri tem močno zarudi, kajti na to vprašanje ni vedel odgovoriti.

»Da, on je v resnici moj prijatel,« reče poročnik, »on je celo moj blagajničar, ravnokar mi je posodil dvajset dukatov, zato mi tudi ne bo dal denarja, da bi kupil tvojega konja. Pojdi k vragu!«

Tinkeles, pazljivo zasledujoč vsako besedo, katero je izgovoril častnik, zopet nadaljuje: »Torej dvajset dukatov vam je posodil gospod Wohlfart; prav gotovo vam posodi še več, ako želite, da, prav gotovo,« ponavlja tiho žid.

»Kaj veste vi?« vpraša Anton.

»Jaz vendar prav dobro poznam medsebojno razmerje dveh mladih prijateljev,« odgovori premeteni trgovec. »Vi torej ne potrebujete konja; priporočam se za drugič.« Po teh besedah se hitro obrne in smukne skozi vrata. Na cesti zajaše konja in hitro odjezdi dalje.

»To vam je neumen človek ta žid,« reče poročnik, ki ga je opazoval skozi okno.

»Navadno se ne da tako zlahka odpraviti,« odgovori Anton, čudeč se današnjemu obnašanju trgovca. »Mislim, da je vaša uniforma pospešila njegov odhod.«

»Upam, da je ista tudi vam ustregla, gospod Anton. Na svidenje danes zvečer!« pozdravi poročnik in zapusti sobo.

Istega dne popoldne se zopet pojavi Tinkeles pri Antonu. Previdno se ozre okoli sebe ter ne meneč se za neprijazno obličje Wohlfartovo, stopi k njemu in reče: »Dovolite, da vas vprašam, ali ste res posodili gospodu poročniku dvajset dukatov in bi mu na njegovo prošnjo posodili še večjo vsoto?«

Začuden ga pogleda Anton in mu reče: »Da, jaz sem mu posodil denar in ako hoče, ga lahko še dobi od mene, toda sedaj mi pa povejte, kaj pravzaprav nameravate, kajti dobro vem, da mi hočete nekaj povedati.«

Tinkeles zvito odgovori: »Čeravno je gospod Rothsattel vaš dober prijatelj, vam nasvetujem, ne posojajte mu denarja. Da, poslušajte me in ne posodite mu več,« ponavlja žid.

»Zakaj vendar ne?« vpraša Anton. »Povejte mi tudi, čemu me svarite, samo vaš nasvet mi ne zadostuje.«

»Če mi obljubite, da me priporočite gospodu Schröterju, da se ne bo spomnil več na tovorno blago, ako me opazi v vaši pisarni, vam lahko povem,« reče hitro Tinkeles.

»Dobro, porečem mu, da ste mi od tistega časa na drug način pošteno služili; seveda, kaj bo potem napravil, tega ne vem,« odgovori ravno tako hitro Wohlfart.

»Dobro, da me le priporočite, to mi popolnoma zadostuje. Sedaj pa poslušajte,« reče trgovec, »kako si lahko ohranite vaš denar. — Gospod Rothsattel, oče poročnikov, je na zelo slabem stališču in nesreča ga zasleduje neprenehoma. On je zgubljen človek in mu ni več pomoči.«

»Odkod veste vi to,« presenečen vpraša Anton, »saj je to vendar nemogoče; take laži blebetajo nevoščljivi in nevedni ljudje.« (Dalje sledi.)

Vse to velja tudi za predznambe. Saj predznambi od vknjižbe ni druge razlike nego ta, da je vknjižena pravica nepogojna, predznamovana pa pridobljena s pogojem, da bo predznamba opravičena.

Za predznambe pa ima poravnalni red še posebno določilo v 2. odst. § 19., ki slove, kakor je objavljeno v Uradnem listu za ljubljansko in mariborsko oblast pod št. 78 iz l. 1924., nastopno: »Isto velja tudi za predznambe, pridobljene v tem roku po odredbah zemljiškoknjižnega zakona.« To je točen prevod poravnalnega reda, kakor je objavljen po ministrstvu pravde v št. 89. beograjskih »Službenih novin« iz l. 1922., prilog XIII. Ta objava pa ne ustreza izvirniku.

Obrtno sodišče.

Tožitelj je bil zaposlen kot navaden delavec pri ljubljanskem mestnem vodovodu. Mezde je imel 22 K na uro in veljala je sedemdnevna odpoved. Po sklepu občinskega sveta, na kateri sklep se je opirala mezdna pogodba, gre delavcem mezda tudi za oni čas, ko vsled »vremenskih neprilik« ne morejo delati. Dobivati je imel tudi družinsko doklado za 4 člane v znesku 80 K na dan.

Tožitelj je kopal jarek za vodovodne cevi na Cesti na Rožnik. Ko je bilo to delo dokončano, ga je delovodja dne 20. junija 1923 brez odpovedi odslovil.

Tožitelj je vložil tožbo na plačilo

1. mezde za odpovedno dobo, namreč za 6 delovnih dni po 8 ur v znesku 1056 K,
2. družinsko doklado za 8 dni v znesku 640 K,
3. mezde za 4 dni, ko vsled dežja ni delal, in za te 4 dni tudi družinsko doklado v znesku 1024 K, skupaj torej na plačilo 2720 K.

Tožena stranka je ugovarjala, da tožitelju ne gre za odpovedno dobo ne mezda, ne družinska doklada, ker je bilo med delavci in delovodjo P. izrecno dogovorjeno dne 25. maja 1923, da ostanejo delavci samo še toliko časa, da bo delo pod Rožnikom dovršeno. Vsled sklepa občinskega sveta, veljavnega od 1. junija 1923 naprej, gre res delavcem mezda tudi za čas, ko zaradi dežja niso mogli delati, toda tudi tiste dni se je vsaj deloma moglo delati in so drugi delavci opravili vsaj nekaj ur. Za čas, ko res niso mogli delati, je pa toženka pripravljena tožitelju plačati na ta čas odpadajočo mezdo.

Delovodja P. je kot priča izpovedal, da je bilo delo vsled dežja onemogočeno le en celi dan in dva druga dneva deloma, vsega skupaj pa le 15 ur in za ta čas je obrtno sodišče obsodilo toženko v plačilo zneska 330 K. Nadalje tudi v plačilo družinske doklade za te 3 dni v znesku 240 K v smislu § 1155 o. d. z. Ker tozadevno sklep občinskega sveta ozir. pogodba z delavci ničesar drugače ne določa, je pa bil tožitelj tudi tiste dni še v službi tožene občine. Tožitelju se je torej s sodbo priznalo znesek 570 K, večji tožbeni zahtevek je sodišče zavrnilo.

Po pričah se je namreč dokazalo, da je delovodja P., ki je nasproti delavcem zastopal toženko, po končanem delu »Na pasjem brodu« povedal zbranim delavcem, med kojimi je bil tudi tožitelj, da je še delo »pod Rožnikom«, kdor hoče iti proč, lahko gre, kdor hoče pa ostati do konca dela, lahko ostane. Dela bo pa še približno za en teden.

S to ponudbo je P. odpovedno dobo izključil in tožitelj, ki je ostal na delu, je s tem ponudbo molče sprejel (§ 863. o. d. z.). Njegov tožbeni zahtevek, zadevajoč plačilo mezde in družinske doklade za odpovedno dobo, je že vsled tega neopravičen in ga je bilo zavrniti.

Trgovina.

Izvoz fižola, sliv, fig, olja, oliv in orehov v Kanado. V Kanadi se zanima neka tvrdka za uvoz iz naše države: 1. fižola (črešnjevca), 2. sliv (bosanskih), 3. fig (dalmatinskih) v zabojih, 4. olja (dalmatinskega) v sodih, 5. olive (dalmatinske) v sodih in 6. orehov (hrvatsko-bosanskih) v vrečah. Interesenti naj pošljejo svoje ponudbe z vzorci na konzulat kraljevine SHS v Montreal (Kanada).

Izvoz sliv in pekmeza v tekoči sezoni. Ministrstvo poljoprivrede in vod je objavilo točne podatke o izvozni trgovini sliv v tekoči sezoni. Izvozilo se je samo suhih sliv v vrečah za 30 milijonov kilogramov, etiviranih sliv v zabojih, posebno zbranih 6,000.000 kg, a pekmeza nekaj nad 2,000.000 kg. Vrednost tega blaga znaša 210 milijonov dinarjev. Spričo velikega povpraševanja po naših slivah se računa, da se bo v tej sezoni do konca maja izvozilo še okoli treh milijonov kilogramov sliv. Največ in najboljše slive prihajajo iz okrožja valjevskega.

O ruski zunanji trgovini. Po navedbah komisarijata za zunanjo trgovino je nazadoval ruski uvoz v januarju 1924 na 12.4 milijonov rubljev napram 14.2 milijonom v decembru 1923. Tudi izvoz je nazadoval od 35.5 milijonov rubljev na 21.4 milijonov. Za leto 1923-24 je državni trust »Gostrog« sestavil točen importni načrt, ki predvideva nakup bombaževine, volne, eletrotehničnih in kemičnih artiklov. V zadnjih petih mesecih je izvršil v inozemstvu naročil za 12.5 milijonov zlatih rubljev, kar je povzročilo precejšen padec cen te vrste blagu. Velik je izvoz jajc, ki je znašal v letu 1922 24.727 vagonov. V sezoni 1923-24 se ima izvoziti 8300 vagonov. 332 odvzame Anglija, ostalo pa se razdeli na Nemčijo, Avstrijo itd.

Industrija.

Svetovna produkcija sladkorja v letu 1923-24. je znašala 19,885.000 ton napram 18,742.000 ton v letu 1922 do 1923. Konsum znaša 19,808.000 ton napram 19,360.000 ton v preteklem letu.

Denarstvo.

Jamstvo za denarna pisma za inozemstvo. Vsi pošiljatelji pisem z označbo vrednosti v inozemstvo, morajo dati pismeno jamstvo pri predaji na pošto, da pismo ne vsebuje v efektivnih novčanicah večjo vrednost od 500 dinarjev, niti kaj drugega, kar bi bilo proti odredbam pravilnika za promet z devizami in valutami od septembra 1921. Morajo dati izjavo, da pristajajo na to, da poštna uprava more za primer opravičenega dvoma, pismo komisijsko odpreti in ga sme, ako ugotovi, da je vsebina v nasprotju z izjavo, predati generalnemu inspektoratu ministrstva financ v uradno postopanje v smislu goraj navedenega pravilnika brez obveze za nadaljno odškodnino.

Otvoritev poljske Narodne Banke. Dne 28. m. m. se je otvorila poljska Narodna banka s posebno svečanostjo. Po slavnostni službi božji, kateri so prisostvovali člani vlade, sejma, armade, oblastev in novinarstva, se je vršilo otvoritveno slavlje, pri katerem so govorili ministrski predsednik in drugi važni gospodarski faktorji.

Otvoritev Sovjetske banke. Dne 25. aprila se je vršila ustanovna skupščina nove Sovjetske banke, ki je registrirana pod firmo »Poljedelska banka«. Za predsednika je bil izvoljen komunistični poljedelski strokovnjak Schefler. Osnovna glavnica banke znaša 15 milijonov zlatih rubljev.

Promet.

Razširitev jadranskih tarif na promet z Madžarsko. V zadnjem času se je vršila v Trstu konferenca, ki je imela na dnevnem redu razpravljanje o razširitvi jadranskih direktnih železniških tarifov in osobito uporabo direktnih enotnih tarifnih postavk tudi za tovorni promet med Trstom, Reko in Madžarsko. Posvetovanja so se udeležili zastopniki parobrodnih družb Cosulich, Tržaški Lloyd in Adria, zastopniki italijanskih, madžarskih, avstrijskih in jugoslovanskih državnih železnic in Donava-Sava-Adria-železnice. Proti koncu se je pridružil posvetovanjem tudi zastopnik češkoslovaških državnih železnic. V principu se je sklenilo, da se razširi jadranske tarife na promet Madžarske z jadranskimi pristanišči. Izdelava podrobnih določil se je poverila pododsekom. Odločilno za uspeh pogajanj je bilo, da je, kakor poroča »Corriere Mercantile«, zastopnik jugoslovanskih državnih železnic podal izjavo, da umakne zahtevo, ki jo je stavil na zadnji železniški konferenci v Budimpešti, da se naj vrši plačilo tovornine na jugoslovanski progi v dinarjih in da spričo izpremenjenih razmer soglaša, da se plačuje v lirah. Zastopnik jugosl. državnih železnic je nadalje izjavil, da proti svojim prejšnjim izjavam soglaša s tem, da se lokalni tarifi bistveno znižajo. O izmeri tega znižanja se ne zna še natančnejših podatkov. Delegat jugoslovanskih državnih železnic je rekel, da sme pristati in dovoliti tarifne redukcije na jugoslovanskih progah povprečno za 30%. Zastopnik avstrijskih državnih železnic je nasprotno predlagal, da naj bo postavka jadranskih tarifov določena enotno v iznosu 3 zlatih centimov za tono in kilometer, pri čemer se naj za preračunanje tarifne postavke v lire vzame za podlago curiški tečaj onega dne, katerega se začne sestavljanje tarifa. Tudi se je sklenilo, da je pri upostavitvi novih tarifnih postavk merodajna konvencija za tovorni transport z dne 14. oktobra 1890 z vsemi dodatki. Imenovani list poroča, da se je po večdnevnem posvetovanju glede medsebojnega zaračunavanja tovorov doseglo soglasje in da je tako upati, da bodo novi tarifi stopili v veljavo že v doglednem času.

Internacionalna konferenca za radiotelefonijo. Prošli teden se je v Ženevi otvorila predposvetovalna konferenca za mednarodni sporazum na polju radiotelefonije.

Razno.

Kongres trgovskih in obrtniških zbornic v Skoplju. — Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani prosi interesente in zastopnike trgovskih, industrijskih in obrtniških organizacij, ki se nameravajo udeležiti kongresa trgovskih zbornic, ki se vrše v soboto, dne 10., in v nedeljo, dne 11. maja t. l., v Skoplju, da prijavijo zbornici najpozneje do 3. maja svoj točen naslov, kakor tudi organizacijo, katero nameravajo na kongresu zastopati, da bi mogla zbornica pravočasno prijaviti vse udeležnike trgovsko-industrijski zbornici v Skoplju radi preskrbe prenočišča in tudi glede prireditve skupnega izleta v Solun.

Francoski pogoji glede reparacij. Poincare je v imenu vlade odobril poročilo strokovnjakov, podano reparacijski komisiji pod tremi pogoji: 1. Francija zahteva plačilo gotove vsote, ki se lahko zmanjša le v slučaju, če Anglija in Amerika znižata svoje terjatve napram Franciji. V enakem razmerju bi bila potem Francija pripravljena del plačil Nemčije znižati. 2. Zavezniške države se morajo že sedaj dogovoriti glede sankcij napram Nemčiji, če ta ne bi hotela izpolnjevati prevzetih obveznosti. 3. Francija izprazni Poruhrje le tedaj, če se ji garantirajo enake zastave, vredne okupacije Ruhra.

Proizvodnja olja v Dalmaciji. Po podatkih poljedelskega predstojništva bivše pokrajinske uprave v Splitu je znašala prošloletna proizvodnja olja v Dalmaciji skupno: 23.786 hl z 51.398 q tropin. Po srezih je znašala produkcija: v Benkovcu 1023 hl olja s 3952 q tropin; v Dubrovniku 1639 hl z 2972 q; v Makarski 1261 hl z 2684 q; v Imotskem 14 hl s 30 q; v Kninu 31 hl s 70 q; v Korčuli 2130 hl s 5230 q; v Kotoru 450 hektolitrov s 130 q; v Splitu 979 hl s 1945 q; v Supetru 1000 hl z 2340 q; v Šibeniku 6096 hl z 12.275 q; v Biogradu na morju 8400 hl olja s 17.000 q tropin itd.

Rumunija kupuje aeroplane. Podpisala se je pogodba, na podlagi katere kupuje Rumunija v Franciji aeroplane v vrednosti 400 milijonov lejev.

Produkcija bombaža na Kitajskem. Kitajska zavzema v svetovni produkciji bombaža četrto mesto. V letu 1923. je produkcija dosegla 1,250.000 bal, kar bi bilo nekaj več nego 1903-1904 ,ko je znašala 1,200.000 bal. Od leta 1909 do 1920 je v produkciji bombaža na Kitajskem zaznamovati znaten porast, in se je v teh desetih letih produkcija gibala od 1 milijona 900.000 do 3,500.000 bal. Po letu 1920. je produkcija v stalnem padanju.

Produkcija bombaža v Rusiji se je v letih 1903 do 1917 znatno pomnožila. V letu 1903 se je pridelalo 477.000 bal, v letih 1916—1917 pa je dosegla 1,079.000, medtem ko je že v predhodnem letu dosegla 1,389.000. V letu 1917-18 je padla produkcija na 611.000 bal; v letu 1920-21 ni znašal več nego 85.000 bal, a se je v letu 1922-23 povspela do 100.000 bal.

* * *

Velikobritanska državna razstava. — (Konec.) — Od največjega **dominiona** do premoga. Od največjega **dominiona** do najmanjše **kolonije** prostrane države je napravil vsak, kar je mogel. Vsak se je potrudil, da je pokazal svetu kolikor mogoče popolno sliko narodnega življenja. Večji dominioni so napravili zelo veličastne paviljone, obdane od domačega grmovja in domačih rastlin. Naravni zakladi, industrijski razvoj, socialne razmere, vse to vidiš v razstavljenih predmetih, v modelih in v kinu. Da se pokaže vse kolikor mogoče naravno, se povsod dela, če je le mogoče. V teku ene ure si lahko ogledaš nabiranje jabolk v Kanadi, striženje ovac v Avstraliji, striženje nojevih peres v južni Afriki in izpiranje demantov ravnotam. Ali pa greš lahko v narazličnejše gostilne in pokusiš tam jedi in pijače iz vseh delov sveta. Nekateri kolonialni odseki so izredno slikoviti. Paviljon Burme je okrašen s čudovitimi rezbarijami, hiša na mostu je posnetek slavne pagode v Mandalayu. Vzhodnoafriški paviljon nam kaže arabske palače, zahodnoafriški je celo mesto rdečih zidov itd. Najlepše prekomorsko poslopje je pa **indijski paviljon** s svojo graciozno kupolo in vitkimi minareti. Umetnost dveh najznamenitejših indijskih zgradb je v paviljonu združena, notranjost od indijskih umetnikov in dekoraterjev najčudoviteje opremljena; vse vidiš tam, kar premore bajni indijski svet. Od drugih poslopij je menda najbolj važen **paviljon britanske vlade**, vhod obdan od visokih stebrov in zastražen od šest levov. Tu lahko vidimo delovanje osrednje vlade z ozirom na vso velebritansko državo; vojno ministrstvo je razstavilo tam, admiraliteta, prometno ministrstvo in pa ministrstvo zračnega prometa. Posebne sobe so določene za kralja in kraljico in so nekako oficielno središče razstave. Značaj razstave je v prvi vrsti industrialen. A tudi vse drugo, kar premore človeški duh, bodo posetniki lahko občudovali. Prav posebno odlično mesto je prihranjeno **umetnosti**; v visokih galerijah vidiš dragocene zbirke slik in kipov, v drugih galerijah predmete cerkvene umetnosti, umetnost gledališča in notranje dekoracije. Miniaturno čudo posebne vrste je »hiša kraljičinih punčk«, ki jo je opremilo okoli 1700 umetnikov, stavbenikov, pisateljev in rokodelcev. Pot skozi ta oddelek bo nekako isto, kakor kakšno skrajšano potovanje okoli sveta. **Šest mesecev** bo razstava trajala; izdelan je obširen program. V posvetovalnicah bodo neprestano zborovale konference ter se pečale z narodnimi in mednarodnimi vprašanji, v stadionu bodo koncerti, nastopi skavtov, državne igre. Kdor se bo hotel zabavati, se ne bo mogel pritoževati. Razstava v Wembleyu bo zadovoljila vsakogar. To je razstava največje države, kar jih je bilo dosedaj.

Iz naših organizacij.

GREMIJ TRGOVCEV LJUBLJANA.

Tajniško poročilo, podano na občnem zboru gremija, dne 28. aprila 1924.

Statistika trgovskih obratov v letu 1923.

Stanje protokoliranih in neprotokoliranih članov se je od lanskega občnega zbora zvišalo za 55 in štejemo danes 472 protokoliranih, neprotokoliranih pa 841. — Od protokoliranih tvrdk je 297 posamoznih, 63 družb z o. z., 22 d. d. ter 90 družabnikov. — Posamezne stroke so zastopane tako-le: Mešana trgovina 182. Trgovina s sadjem, zelenjavo, živili, slaščicami 172. Galanterija, norimberško in drobno blago 43. Manufaktura 63. Spedicijske tvrdke 12. Špecerijsko, kolonialno in materijelno blago 69. Sejmarstvo 130. Papir, pisarniške potrebščine in knjige 55. Čevlji, čevljarske potrebščine, usnje in kože 60. Vino, žganje, opojne pijače 52. Železnina, stroji

in njih deli 26. Avtomobili, motorji in stroji 13. Les in lesni izdelki 54. Suha roba 4. Živina, meso in črева 18. Deželni pridelki, moka in semena 39. Kovine 1. Delikatese 7. Slaščice 8. Agenture in komisije 59. Branjarija 24. Kramarija 11. Trgovina s cvetlicami, vrtnarski deli 7. Reklamsko podjetje in posredovalnice itd. 5. Trgovina z vozmi 6. Kislo zelje in repa 6. Mleko in mlečni izdelki 11. Elektrotehnični izdelki 9. Perilo 4. Starinarstvo 8. Trgovina s klobuki in modno blago 26. Trgovina z zlatnino, srebrnino in urami itd. 13. Pohištvo 10. Milo 1. Porcelan, lončena posoda 9. Gumij in gumijevi izdelki 1. Sveče, voščeni izdelki, med 3. Pletenine 5. Kadilne potrebščine 5. Glasbila 8. Filmi 1. Konoplja in vrvi 1. Znamke 1. Optični predmeti 1. Razstrelivo, puške smodnik 2. Droge 5. Konfekcije 13. Reklamsko podjetje 3. Barve in laki 2. Dežniki 2. Stavbeni materijal in gradivo 10. Menjalnice, trgovine z valutami, vrednostnimi papirji 3. Trgovina z rastlinami 1. Kurivo 8. Kanditi, sladoled, kostanj 4. Trgovina z drožami 1. Jermena in jermenski izdelki 1. Kreda 1. Telovadne in športne potrebščine 1. Kleklane čipke 2. Kotlarski izdelki 2. Zobotrebci 1. Mineralno olje 1. Rudnine 2. Nepremičnine 1. Štampilije 1. Vreče 1. Tiskarniške potrebščine 1. — Število članov se s številom obrtov ne vjema, ker posedujejo nekateri člani po več obrtov. Skupno je bilo lansko leto priglašenih 209 obrtov, odglašenih pa 105. Največji prirastek najdemo pri branjevcih in sejmarjih, špecerijski in kolonijalni trgovini, trgovini z lesom, agenturah in komisijah. Po ureditvi gospodarskih odnošajev z Italijo imamo pričakovati ne samo v Sloveniji, ampak tudi drugod velik naval trgovcev iz Italije. Posebno pa bodo silili k nam lesni trgovci. Res je, da bo v trgovski pogodbi z Italijo vnešeno — po poročilih, ki jih dosedaj imamo — določilo, da ne sme v pasu 50 km zračne črte od meje nikdo od inozemcev postaviti svoj obrt v naši državi, vendar pa moramo vpoštevati dejstvo, de se bodo smeli pri nas prosto gibati italijanski trgovci, ki prihajajo že sedaj k nam pod naslovom sprejemalcev, nakupovalcev itd., ki niso nič drugega kot pravi trgovci, ki se vrivajo do producenta in sklepajo neposredno z njim trgovske posle. Ti ljudje, ki ne stoje niti pod kontrolo davčnih niti političnih oblasti, nam bodo, ker je predvidevati, da bo njih število po ureditvi odnošajev z Italijo vsekakor naraslo, še bolj nevarni in bodo ogroževali interese naše trgovine bolj nego oni, ki bi kot stalni obrtniki prijavili svojo obrt, jo izvrševali pod kontrolo vseh oblasti, kaker jo moramo izvrševati mi. Nastala bo zbog tega občutna konkurenca, zato bo moral gremij stati konstantno na braniku pred tem navalom, ki bo mogel najresneje ogrožati interese trgovine.

Administrativno delo gremija v preteklem letu.

Skupno število došlih vlog znaša 2416. Nerešene so ostale, ker se vodijo še poizvedbe, štiri vloge. Odborovih sej je bilo 12, poleg tega štiri širšega odbora. Gremij je bil z ustmenimi informacijami strankam vedno na razpolago. Dajal je v nebroj slučajih davčna, trgovska in druga pojasnila. V naslednjem naj bodo navedene glavne akcije, katere je gremij podvzel pri zvezi trgovskih gremijev in potom trgovske zbornice. Mnoge akcije so imele pozitiven uspeh, mnogo jih je bilo brez uspeha, ker se baš na merodajnih mestih ne najde še pravega razumevanja za težnje naših trgovskih krogov. Upamo pa, da se bodejo razmere v toliko izboljšale, da pride konečno tudi trgovski stan do one veljave, ki mu v naši državi v resnici pristoja. Najvažnejše akcije gremija so Vam, cenjeni zborovalci, že iz objave v Trgovskem listu znane. Med glavne spadajo: Memorandum, katerega je naslovil g. načelnik Stupica na Trgovsko in obrtniško zbornico, za čimprejšnjo redakcijo novega obrtnega reda, z zahtevo, da se na nekatere dosedaj še proste obrte uvede dokaz usposobljenosti. Akcija glede poštnega pravilnika. Nadalje glede pritožb branjevk, da morajo ob 15. uri nehati s prodajo, kateri pa mestni magistrat ni ugodil. Gremij se je izjavil solidarno z resolucijo udruženja trgovcev in industrijalcev ter obrtnikov za severno Dalmacijo, da se spediterske obrti koncesionirajo. Vložili smo na ministrstvo v Beograd tozadevno posebno vlogo, toda ni gremij dobil dosedaj žal še nikakega odgovora. Akcija za zboljšanje direktnih zvez iz Ljubljane do Reke na direkcijo državnih železnic. Gremij se je udeležil občn. zbora zveze gremijev in zadrug dne 9. maja 1923 po svojih delegatih. O priliki sprejema pevskega društva Stanković iz Beograda je gremij na prošnjo priredbenega odbora pozval trgovce, da podpirajo vsestransko finančni odsek. Odziv je bil prav povoljen. Gremij je poslal na finančnega ministra obširno vlogo za ustanovitev popolne borze v Ljubljani. Na poziv gremija se je trgovstvo v velikem in častnem številu udeležilo pogreba Judenburških žrtev ter so bile trgovine v času pogreba tudi zaprte. Gremij je sprejel gojence višje trgovske šole iz Beograda in jim izkazal bratsko gostoljubnost. Pomočniškemu zboru se je nakazala podpora v znesku 500 Din za kritje pisarniških stroškov. Gremij je sklical za dne 15. junija v Mestnem domu sestanek vseh pridobitnih slojev, razpravljalo se je o trgovskem šolstvu, telefonskih razmerah v Ljubljani in okolici, glede montiranja automatne telefonske centrale v Ljubljani ter zidanje carinskega skladišča.

(Dalje sledi.)

Tržna poročila.

Zagrebški Markov sejem (26. t. m.). Običajni letni veliki živinski sejem letos ni bil močno obiskan. Tudi dogon ni bil tako velik, kakor se je pričakovalo. Od kupcev je bilo nekaj Italijanov in Avstrijcev, ki so nakupovali boljše blago. Cene za kg žive teže: voli domači I. 15—16.50, II. 13.50—14, III. 12 do 12.50, bosanski I. 12—13, II. 11—12, III. 10—10.50, krave domače I. 12—13, II. 9—10, III. 7—8.50, bosanske II. 9 do 10, III. 7—8.50, teleta 15—16.50, mlada živina domača I. 14—15, II. 12 do 14, bosanska 11—12, biki 12—14 Din. Krma: detelja 150—175, lucerna 150, seno 125—150, otava 175, slama 100 Din za 100 kg.

Kože na zagrebškem trgu (25. apr.). Cene so nazadovale. Trgovci so nakupili precej kož, ki so predelane po uzancah; za ostale pa ni nikakega zanimanja. Bosanske in dalmatinske (ponajveč urezane po starih uzancah) z rogovi 13 do 15, brez 16 do 17 Din za kg. Pisane kože, lahke in srednje 17 in 18, težke 10 do 20, brez soli 20 do 22. Telečje kože so nazadovale, pa so jih še vedno prodajali po 32 do 35 Din za prvotno težo, 40 Din za nesoljene, za kože brez glav 46 do 47 Din za kg. Drobne kože so zelo drage, ker ni zalog. Jagnječje 45 do 50 dinarjev za komad, kože jarcev 60 do 65. Ovčje kože 30 do 32 Din za kg. Radi zelo visoke izvozne carine je padel izvoz. Domače usnjarne delajo z zelo velikimi dobički, zato je dražje doma predelano blago (usnje), ki je slabše od inozemskega (ker tudi naše usnjarne nimajo najmodernejših strojev in ne postopajo po najekonomičnejšem načinu).

Dunajsko tržno poročilo (25. aprila). (V tisočih avstr. kron). Trg se zadovoljuje popolnoma, dasi so bile cene čvrstejše. Moka je pokazala delno izboljšanje. Po rži so močno povpraševali in so kupovali radi pomanjkanja domačega blaga tudi rumunsko in madžarsko rž. Madžarsko rž so plačevali po 310, rumunsko po 275, oves radi slabih dovozov 285, koruza 275.

Dobava, prodaja.

Nabava 5000 pol konceptnega papirja 40×50 cm. Poštna direkcija v Ljubljani razpisuje dobavo 5000 pol konceptnega papirja v obliki 40×50 cm dobavno takoj. Dobavitelj trpi po zakonu o taksah 4½% kupne vrednosti. — Ponudbe, kolkovane s 5 Din in zapečatene, naj se pošljejo direkciji pošte do 5. maja t. l.

Dobava snažilne jute. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje na podlagi člena 94. zakona o državnem računovodstvu ponovno ofertalno licitacijo na dan 3. maja 1924 za dobavo **60.000 kilogramov jute (jutinih niti).**

Dobava kovin. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 5. maja 1924 za dobavo 5000 kg A-kompozicije (A-Legierung) in 4000 kg banka-cina.

Dobava raznih lakov in barv. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 7. maja 1924 za dobavo 16.100 kg lakov in barv.

Dobava železniških pragov. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 10. maja 1924 za dobavo 20.000 komadov brastovih pragov 2.4 m dolgih 15/25.

Dobava jekla. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 6. maja 1924 za dobavo 5000 kg tigel-jekla (Tiegelstahl) in 1940 kilogramov jekla za orodje, znamke »Böhler EZH«.

Dobava mazilnih blazinic. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 9. maja 1924 za dobavo 2000 komadov mazalnih blazinic. Ponudbe je predložiti do 9. maja 1924.

* * *

Pogoji se nahajajo v vpogled pri ekonomskem odelenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gosposvetska cesta (nasproti velesejma) vsak delovni dan od 10. do 12. ure.

Dobava raznega kovinskega materijala. Direkcija državnih rudarskih preduzeća v Sarajevu sprejema do 5. maja t. l. ponudbe glede dobave raznega železa, jekla, pločevine, vijakov, podložnih ploščic itd. za državni rudnik Velenje.

Oddaja gradbenih del. Pri inženjerskem odelenju Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 12. maja t. l. ofertalna licitacija glede oddaje gradbenih del pri urejenju magacina za oves v Zagrebu.

* * *

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Državna borza dela v Mariboru poroča uradno sledeče poročilo: Od 20. do 26. aprila t. l.: Pripravljenih prostih mest je bilo 350, dela je iskalo 369 oseb, posredovanj se je izvršilo 225 in 20 oseb je odpotovalo. — Od 1. januarja 1924 do 26. aprila 1924 je bilo: 2325 pripravljenih prostih mest, 3413 oseb je iskalo dela, 1055 posredovanj se je izvršilo in odpotovalo je 884 oseb. — Stanje na delevnem trgu: Delo je iskalo: 42 hlapcev in dekel, 4 gospodinje, 1 ofrca, 10 viničarjev, 1 lovec, 4 ekonomi, 3 šoferji, 5 drvarjev, 12 rudarjev, 2 vrtnarja, 1 kamnosek, 11 podkovskih in orodnih kovačev, 2 železolivarja, 2 železostrugarja, 1 žičar, 16 strojnih ključavničarjev, 9 mehanikov, 1 urar, 10 mizarjev, 3 kotlarji, 1 sodar, 1 cirkularist, 1 pletar, 2 usnjarja, 5 sedlarjev, 1 tapetnik, 15 krojačev in šivilj, 1 strojevezilka, 14 čevljarjev, 1 klobučar, 1 brivec, 1 knjigovez, 6 mlinarjev, 7 pekov, 14 mesarjev, 17 natakarjev in natakaric, 4 hotelske sobarice, 12 zidarjev, 1 inštalater za plin in vodovode, 12 tesarjev, 7 strojnikov, 6 slug, 4 knjigovodje, 16 trgovskih pomočnikov in pomočnic, 130 pomožnih in tovarniških delavcev in delavk, 6 kočijažev, 30 pisarniških moči, 1 bolniška strežnica, 14 vzgojiteljic, 4 hišnice, 95 kuharic, služkinj, sobaric, postrežnic itd. — Delo je bilo na razpolago: 1 bolniški strežnici v Niš, 3 gospodinjam k orožnikom, 1 periči v kopališče, 1 blagajničarki za restavracijo v kuhinjo, 4 prvovrstnim hotelskim kuharicam, 3 hotelskim kuharicam za močnate jedi, 1 varuški, 4 natakaricam v kopališče, 50 služkinjam, 34 kuharicam, 5 sobaricam, 108 hlapcem in deklam, 26 poljedelskim delavcem, 10 viničarjem, 3 ogljarjem, 60 rudarjem, 1 jamskemu penjaču, 1 steklarju, 5 kotlarjem, 1 kovotlačitelju, 1 mehaniku, 3 izdelovalcem godal, 1 lesnemu strugarju, 1 izdelovalcu glavnikov, 1 pozlatarskemu mojstru, 1 cirkularistu, 1 žagarju, 3 kleparjem, 1 strokovnjaku za barvanje platna, 1 pivovarilcu, 1 dninarju, 30 vajencem.

Razširjajte Trgovski list!

Najboljša kolesa „PUCH“ po ugodnih cenah priporoča IGN. VOK Ljubljana Novo mesto

NA VELIKO! Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebščine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebščine za krojače in šivilje, gumbe, sukanec, vezenino, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri JOSIP PETELINC Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Veletrgovina A. Šarabon v Ljubljani priporoča špecerijsko blago raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke, raznovrstno rudninsko vodo. Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z električnim obratom. Ceniki na razpolago.

Dalmatinski Ia Portland cement svetovne znamke „SALONA“ (Tour) nudi po najnižji dnevni ceni promptno tvornica „Split“ del. dr. za cement Portland iz skladišča v Ljubljani, Aleksandrova cesta štev. 12.

Tiskarna „Merkur“ Tel. 552 Ljubljana Tel. 552 Simon Gregorčičeva ulica 13 sprejema in izvršuje vse trgovske in uradne tiskovine. Lastna knjigoveznica

Stara renomirana trgovska tvrdka špecerijske stroke na debelo in drobno v zelo prometnem kraju Slovenije sprejme družabnika z večjim kapitalom in proti sodelovanju. — Pogoji: resnost, značajnost, trgovska naobrazba, neoporečna preteklost. — Cenjene ponudbe pod „Veletrgovec-družabnik“ na Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul.

TEODOR KORN LJUBLJANA POLJANSKA CESTA ŠT. 3. Krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov. Napeljava st elovodov. — Kopališke in klosetne naprave. Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škatle) za konserve.

Pristopajte kot član k društvu »TRGOVSKA AKADEMIJA«!

Hrastovih hlodov oddam večjo množino takoj, franko vagon Staracerkev ali Kočevje po primerni ceni. — IVAN SOBE, trgovec v Polomu pri Kočevju.

Sodove kupim večjo množino, nove ali rabljene, velikost od 100—700 kg in sicer iz črne in pocinkane pločevine. Najnižje ponudbe in množino sporočiti Franc Majdič-u, trgovcu v Kranju.

Lastnik in izdajatelj: »Merkur«, trgovsko-industrijska d. d., Ljubljana. — Odgovorni urednik F. JERAS. Tisk tiskarne »Merkur«, trgovsko-industrijske d. d.